

Գ Ր Ա Կ Ա Ն

Բ Ա Ր Ե Ռ Գ Ե Ն



Հողէն ժայթքած ոսկիով լեցունցան կալ և գիւղեր,
Ու ճրագներու շողն առաւ բոց մը կարմիր, արևոտ,
Լուսաղբիւրին ջուրն հիմա լուսընկան է համբուրէր
Ժամուն ճերմակ դուռին մօտ:

Եւ դուն ահա՛ կ'երեւիս, ո՛վ ըմպիտակ ու Բարի,
Պատմունճանով մը որուն ամբողջ զարուն մ'է հիւսեր
Մարդին ու թիւը մետաքս, կապոյտին մէջ ըմտուերի,
Խորհուրդի պէս արտամասէր:

Ամէն հասկի մէջ գիտես քանի՛ հատիկ է պահուած,
Անպատին աւազներն ու բիւրեղները ծովին,
Աստղերուն թիւը գիտես անհունօրէն ոսկեմած,
Ով կախարդանք երկնային:

Եւ դուն կու գաս մեղմօրէն հովին ջունչին խառնելով
Ջայներն ամբողջ Լըռութեան և ծաղիկներ ըմտուերին,
Սարքերուդ տակ բարաբուն սիրտ մը՝ երկիրն է զինով
Աշուններէն լուսային:

Կը խոնարհիս ճամբուն վրայ ամէն քարի մամուսպատ,
Ամէն բողբոջ հէքեաթ մ'է քեզի համար՝ անպատում,
Առուակներու հայելին կը ցոլացնէ անարատ
Դէմքիդ պատկերը ժպտուն:

Ու կը մոնես ամէն հիւղ, ամէն խրճիթ ու տընակ,
Ամէն հրագի լոյսին մէջ հոգիդ բոցն իր կը նետէ,
Ամէն գիշեր կու գաս տուն ճամբաներէն արծաթէ,
Կ'իջնես բլուրէն մանիշակ:

Քեզ կը տեսնէ հոգիով ապրող ամէն ծերունի
Որուն ձեռքէն դողդոջուն ինկաւ մանգաղը փայլուն,
Քեզ կը տեսնէ հէքեաթով կախարդ հոգին մամբրուն
Ավութին մօտ հայրենի:

Մատաններու բանալին քու ձեռքիդ մէջ է պահուած,
Սափորներու մեղրամոմ կընիքը դո՛ւն կը քակես,
Ամէն արցունք մարգարիտ կ'ըլլայ սրտի մէջ ինկած,
Միւրտէջ անհոն սիրոյ պէս...

Եկ՛ուր, Եկ՛ուր, իմ տնակին դուռը բաց է այս գիշեր,
Ես աղքատ եմ, ես հարուստ միայն լուսեղ պատրանքով,
Կանգնիս հրեղէն պատմունան իմ մատներովս եմ հիւսեր
Վիշտերու բո՛րբ տատաակով...

Եկ՛ուր, միայն շիւղ մը բեր պարտէզներէդ անասման,
Միայն տերեւ մը չորցած, միայն ցորեն մը ոսկի,
Ուրպէս զի ես ալ տեսնեմ ուխտաւորի մը նըման,
Քու ճերմակ դէմքըդ Սուրբի...

ԱՄՍԵ ԵՐԿԱՅ

ՀԱՆԴԵՍ ՀԱՆԴԻՍՈՒՑ

Մեր մէջ թերթերը սուսկի պէս կը բուսնին և սուսկի պէս կը մեռնին. անոք յաճախ ծնունդ են ոչ եթէ գիտական բաց մը լրացնելու, այլ երիտասարդական բոցավառ խանդերու, և շարագուշակ ժամանակներու պահանջը լեցնելու: Սակայն երբ կը դիտեմ մեր շեմարանի սեղանին վրայ կողք կողքի տուած բազմաթիւ թերթեր և լրագիրներ աշխարհիս ամէն կողմերէն առաջուած, սիրտս հպարտութեամբ կը լեցուի՝ տեսնելով փոքրաթիւ ժողովուրդի մը յառաջադիմական բարձր գաղափարը: Հոգ չէ թէ այդ թերթերէն քիչերը պարունակեն ծանրակշիռ յոգուածներ, այդ կը կախուի կենսքի պարագաներէն: Չեմքիս տակ կան տասնեակ մը զանազան առումներով թերթերու Հոկտեմբերեան՝ թիւերը:

Շատ քիչ բացառութեամբ բոլոր թերթերը լեցուած են՝ վտարանդի ժողովուրդեան սրտին մէջ հայրենական օճախի կրակը վառ պահելու յորդորներով. տեսակ մը տատաղելի նամակներով, հայրենի լուրերով. և ո՞վ մեզմէ այնքան ախորժով չի սրտներ այդ ցանկալի էջերը:

ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՑ

Իր միացեալ թիւը կը բաժնայ սզաւոր մահաւորով մը Հ. Պ. Զաքարեանի. հանգիստ իր հոգւոյն: Հ. Վարդանեան և Հ. Ոսկանեան գրեթէ թերթը լեցուցած են երկու հրատարակութիւններով, մին Եւթաղեան մատենագրութեամբ, հանդերձ Որոտնեցւոյն բառամեկնութիւններով:

միւսը Ս. Ներսէս Լամբրոնացւոյն «Ի վերափոխումն Աստուածածնի» ներբողանով:

Սակայն ինչ որ ինձ հետաքրքրական և շահեկան երեցաւ՝ Պ. Արտնցի գրութիւնն էր, ուր յարգ. հեղինակը մատնագրական արժէքաւոր նորութիւններ կ'որոնէ Մաշտոցի և իւր աշակերտներու կենսքին վրայ, օտար աղբիւրներու մէջ: Հ. Տաշեան ունի բառագիտական պրպտութեան արագ զգային Արուստագիտական բազմաթիւներու մէջ, օտակայն ոչ միայն իրաւացի դիտողութիւններով, կը հետեին Չեմազարաց ցուցակներ Ս. Նշանի վառուց ի Սեբաստիա, թանկագին երկ մը Գուշակեան Սրբազանէն, գէթ կորսուած և նահատակուած ձեռագիրներու ցանկալի առումները այսպէս կը պահուին դարերով: Դեռ կան քիչ թէ շատ շահեկան գրութիւններ Շանթի «Հին Աստուածներ» ալ վրայ պատմական և կենցաղագիտական դիտողութիւններ — Բաբգէն Սրբ. ի խալամը Հայ Մատենագրութեան մէջ — Հ. Լոգեանի համարակալանք՝ է դարուն — Հ. Գառնիֆիլեանի Հայ — Լուկուլիան պատերազմները և Տիգրան Բ:

ՆԱԽԱՍԱՐԻ

Եթէ «ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՑ» լուրջ և երբեմն չափազանց ծանր է՝ «ՆԱԽԱՍԱՐ»-ը ընդհակառակն գիտցած է Որոտեան առածին համեմատ օգտակարին հետ քաղցրն ալ խառնել, ընդգրկելով Բազմավիպի նկարագրերը: Զբօսեցուցիչ են տա-

1. Պարբերականներու երբեմն յապաղումներուն պատճառաւ Համբն հանդիսից միջոց պիտի խոսի «ԲԱՅՄԱՎԻՊ»-ը՝ հրատարակութեան ամիս մ'առաջ հասած հան-

դէսներուն վրայ: Այս բաժինը միանգամայն զօգ պիտի հազմէ բոլոր Հայ թերթերուն մէջ և ազդ ու գրախոսական մը լաւագոյններուն համար: